

„HORIZON EUROPE“ AKCELERAVIMO VEIKSMŲ PLANAS

SITUACIJOS ANALIZĖ

Lietuvoje, kaip ir kitose pasaulio šalyse, susidūrus COVID-19 pandemija, turėjusią įtakos šalies sveikatos sistemai, ekonominei situacijai, nusistovėjusioms gyventojų socialinėms, kultūrinėms praktikoms – itin reikšmingi tampa moksliniais tyrimais grįstos inovacijos ir įrodymais grįsti viešosios politikos sprendimai. Reaguojant į COVID-19 sukeltą krizę ir siekiant sėkmingo šalies ekonomikos atsigavimo po COVID-19 pandemijos prevencinių priemonių taikymo šalyje, parengtas Ateities ekonomikos DNR planas (toliau – Planas). Šiuo planu siekiama didinti bei efektyviai panaudoti investicijas į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą ilgalaikėje perspektyvoje. Viena iš ilgalaikių investicijų krypčių, dedančių pagrindus kūrybiškumui, inovacijoms šalyje vystytis – investicijos į žmogiškąjį kapitalą, kur nemenkas dėmesys skiriamas mokslinio potencialo šalyje didinimui. Tarptautiniu mastu konkurencingų mokslo ir studijų institucijų mokslo potencialo stiprinimui Plane numatytos 5 veiksmų sritys susijusios su aukšto lygio tyrėjų grupių, reikminių tyrimų finansavimu, pakankamo MTEP finansavimo užtikrinimu, papildomų doktorantūros vietų kūrimu bei dalyvavimo „Europos horizontas“ (angl. Horizon Europe) programoje skatinimu.

Europos horizontas (toliau, HEU) – tai 9-oji Europos Komisijos (toliau – EK) mokslo ir inovacijų programa, kuri bus įgyvendinama 2021-2027 metais. Programai įgyvendinti numatyta 100 mlrd. eurų. Atsižvelgiant į ankstesnių Europos komisijos mokslo ir inovacijų programose keltus reikalavimus ir vykstančią konkurenciją, partnerystė projektuose ar jų koordinavimas laikytini reikšmingu mokslinės veiklos pripažinimu. Dalyvavimas šioje programoje aktualūs mokslinės veiklos tarptautiškumui ir kokybei didinti. Šių dienų kontekste, kuomet COVID-19 pandemija didina neapibrėžtumą dėl ateities, siekis paskatinti Lietuvos tyrėjus aktyviau dalyvauti programoje Europos Horizontas siejamas su tikslu, jog šalyje moksliniai tyrimai ir inovacijos būtų orientuoti į ekologines, socialines ir ekonomines permainas, kad šalies tyrėjai per įsitraukimą į įvairias šios programos siūlomas veiklas turėtų galimybes tapti konkurencingi tarptautiniu mastu bei reikšmingai prisidėti prie globalių iššūkių sprendimo.

Lietuvos MTEP sistemos konkurencingumas tarptautiniu mastu

Atsižvelgiant į Lietuvos pareiškėjų dalyvavimo programos HEU pirmtakėje – programoje „Horizontas 2020“ (angl. Horizon 2020), kurios įgyvendinimui 2014–2020 m. skirta ~80 mlrd. eurų – statistiką, matoma, jog **šalies tyrėjai neišnaudoja visų programos teikiamų finansavimo galimybių**: pagal dalyvavimų skaičių Lietuva reitinguojama 25-a, o pagal gautas lėšas – 27-a tarp 28 šalių^[1]. Iki šiol programoje „Horizontas 2020“ 2014–2020 m. laikotarpiu Lietuvos institucijos dalyvavo teikiant 2695 paraiškas, kuriose buvo 3358 pareiškėjai; per šį laikotarpį programos projektuose dalyvavo (dalyvauja) **488 dalyviai** (160 unikalų) **iš Lietuvos** (15,1 proc. daugiau nei ankstesnėje Septintojoje bendrojoje 2007–2013 m. programoje (FP7)), **pasirašytos 398 dotacijų sutartys, o EK skirta dotacija sudaro 73,1 mln. eurų** (40,7 proc. didesnė suma, nei FP7 programoje)^[2]. Atsižvelgiant į Lietuvos dalyvių biudžetą projektuose (86,61 mln. eurų), **vienam dalyviui vidutiniškai tenka 149,8 tūkst. eurų EK dotacija** (22,2 proc. didesnė suma nei FP7 programoje). Lietuviai yra koordinatoriai 69 finansuotose paraiškose; EK skirta dotacija – 19,99 mln. eurų. Pavyzdžiui, lyginant su Estija, Lietuvos tinkamai parengtų paraiškų, pareiškėjų, pasirašytų dotacijų ir dalyvių projektuose skaičiai mažesni kiek daugiau nei ketvirtadaliu^[3], o EK skirtos dotacijos suma skiriasi beveik

dviem trečdaliais (iki šiol Estijai skirta EK dotacijos suma siekia 201 mln. eurų). Žvelgiant į koordinatorių statistiką skirtumai dar ženkliesni – estai koordinatoriai 151 finansuotoje paraiškoje (54,3 proc. daugiau nei lietuviai), o jiems skirta EK dotacijos suma didesnė 80,5 proc. (koordinatoriams skirta EK dotacijos suma siekia 102,3 mln. eurų).

Privataus sektoriaus atstovai programoje „Horizontas 2020“ dalyvauja aktyviau nei kitų tipų institucijos: pagal organizacijų tipą, **beveik trečdalis dalyvių iš Lietuvos yra iš privataus sektoriaus** (158 įmonės), kiek daugiau nei ketvirtadalis – aukštosios mokyklos. Žvelgiant atskirai į mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) dalyvavimo statistiką „Horizontas 2020“ programoje, matyti, jog 2014-2020 m. laikotarpiu 103 MVĮ dalyvauja (dalyvavo) projektuose (948 – teikė paraiškas), kuriems įgyvendinti iš EK gauta dotacijos suma siekia 22,39 mln. eurų; 40 MVĮ– dalyvauja (dalyvavo) kaip koordinatoriai projektuose (paraiškas teikė – 875). Prašomų lėšų suma siekia 239,4 mln. Eur, EK skirtų dotacijų suma– 10,06 mln. eurų. Vis tik, lyginant su Estija, pareiškėjų ir dalyvių iš Lietuvos skaičiai mažesni 45-47 proc.^[4]; lyginant dotacijas gautas pagal Europos inovacijų tarybos (EIC) specialius kvietimus, paraiškų, praėjusių ekspertų vertinimus, skaičius kiek daugiau nei trečdaliu mažesnis nei estų: atitinkamai 30 dalyvių, pasirašiusių sutartį dėl dotacijos, iš Lietuvos ir 48 – iš Estijos³.

Vangų lietuvių tyrėjų dalyvavimą aukšto lygio tarptautinėse programose taip pat rodo ir tai, jog per 2014-2019 m. laikotarpį, Europos mokslo tarybos (angl. European Research Council) organizuojuose kvietimuose, buvo vertintos iš viso 46 Lietuvos tyrėjų paraiškos dotacijoms gauti^[5] ir **tik vienas tyrėjas 2016 metais gavo 2,5 mln. eurų dotaciją** skirtą patyrusiems tyrėjams (angl. Advanced Grant). Pavyzdžiui, per tą patį laikotarpį buvo įvertinta beveik 3 kartus daugiau estų paraiškų (147 paraiškos), o šiai dienai jie yra laimėję 8 Europos mokslo tarybos dotacijas. 2020 m. gegužės mėn. duomenimis 2014-2020 m. laikotarpiu **Marie Skłodowska Curie veiklose dalyvauja (dalyvavo) 60 institucijų iš Lietuvos**. Lietuvos dalyvių projektų kaštai sudaro 8,46 mln. eurų, o **skirta EK dotacija siekia 8,37 mln. eurų**. Palyginimui Estijoje dalyvių skaičius – 74, o skirta EK dotacija pusantro karto didesnė – 12,8 mln. eurų. Kitas reikšmingas dalyvavimo „Horizontas 2020“ priemonėse rodiklis nurodantis šalies pareiškėjų konkurencingumą – Europos komisijos suteikti Kokybės ženklai (angl. Seal of Excellence), aukšto lygio projektų paraiškoms, kurioms dėl biudžeto limitų nebuvo skirtas finansavimas. Tokius **Kokybės ženklus** yra **gavusios 75 lietuvių paraiškos** (~2,6 karto mažiau paraiškų nei Estijoje).

Nedidelis Lietuvos dalyvių skaičius ir pakankamai kokybiškai parengtos paraiškos sąlygoja tai, jog **šalies sėkmės rodiklis viršija ES vidurkį**: atitinkamai – Lietuvos sėkmės rodiklis – 14,65 proc., ES vidurkis – 12,19 proc. Mažą šalies tyrėjų išitraukimą į Horizontas 2020 programos veiklas galima būtų sieti su tarptautinių paraiškų rengimo patirties trūkumu, tarptautinių projektų valdymo kompetencijų stoka, projektuose nurodytų reikalavimų ir tyrėjų turimų kompetencijų neatitikimu ar pan^[6]. Tyrėjams, ypač pirmą kartą ketinantiems dalyvauti ir teikti paraiškas Europiniams projektams gauti, turėtų būti suteikiama kokybiška administracinė pagalba ir informacija. Skirtingose mokslo ir studijų institucijose tyrėjai ne visuomet sulaukia pagalbos iš mokslo ir studijų institucijų administracijos rengiant projektų paraiškas ir administruojant projektus. Pastebima, jog ne tik tyrėjams trūksta patirties rengiant tarptautines paraiškas, bet ir jaučiamas vidinių institucijų gebėjimų teikti kompleksinę paramą tyrėjams, rengiantiems paraiškas tarptautinėms MTEP programoms neišvystymas. Lietuvos pasiekimai dalyvaujant veiklose, kurios yra skirtos stiprinti naujųjų ES narių MSI gebėjimus ir tarptautinį bendradarbiavimą – taip pat nežymūs: pavyzdžiui, 2020 m. gegužės 12 d. EK

duomenimis, Dvynių projektuose (angl. Twinning) 395 tūkst. eurų EK dotacija skirta 1 projektui; Komandų kūrimo (angl. Teaming) programoje dotacijos skirtos 3 projektams (8 dalyviams), kuriems EK skirtų dotacijų suma siekia 819 tūkst. eurų. 2018 m. Palyginamajame MTEP veiklos vertinime dalyvavusių ekspertų matymu^[7], šalies tyrėjai turėtų potencialo pritraukti daugiau Horizontas 2020 projektų lėšų, jei būtų skiriama daugiau dėmesio projektų paraiškų rengimui tiek instituciniu, tiek nacionaliniu mastu. Norint, kad tyrėjai aktyviau teiktų paraiškas būsimoje 2021-2027 m. EK mokslo ir inovacijų programoje HEU, būtina užtikrinti efektyvią administracinę pagalbą tiek iš mokslo ir studijų institucijų administracijos, tiek iš valstybės institucijų. Siekiant išvengti ankstesnių klaidų, kai mokymai skirti paraiškų rengimui būna pernelyg bendro pobūdžio, diegiant administracinės pagalbos rengiant paraiškas ir administruojant projektus mechanizmus, reikėtų vadovautis kitų šalių gerąja patirtimi, mokymus organizuoti kviečiant patyrusius atitinkamoje tematikoje lektorius, sudarant galimybes kompetencijas kelti tiek tyrėjams, tiek mokslo administratoriams. Be mokymų, taip pat aktualu rengiantiems paraiškas HEU kvietimuose sudaryti galimybes pasinaudoti ekspertinėmis paslaugomis (pvz. pasikonsultuoti su tarptautiniais ekspertais, patyrusiais tyrėjais rengusiais paraiškas Horizontas 2020 projektams ar pan.).

MTEP aplinka

Investicijų į MTEP dalis nuo BVP (proc.) 2018 m. siekė 0,94 proc.^[8] Šis rodiklis pastaruosius 3 metus yra sumažėjęs lyginant su 2013-2015 m. kuomet buvo finansavimo vakuumas tarp Europos Sąjungos finansavimo periodų, yra vienas žemiausių per pastarąjį dešimtmetį. Galima daryti prielaidą, kad tokios **investicijų MTEP apimtys yra viena didžiausių kliūčių sėkmingesniai Lietuvos tyrėjų dalyvavimui Europos mokslinių tyrimų programose**. Nuo žemo mokslo ir inovacijų sektoriaus finansavimo bei mokslo ir studijų institucijose taikomos užmokesčio politikos priklauso Lietuvos tyrėjų darbo užmokesčio dydis. Žemi tyrėjų atlyginimai neretai įvardinami kaip viena pagrindinių mokslo sistemos nepatrauklumą didinančių problemų. Be to, pastebima, jog dėl to kenčia ir šalies konkurencingumas „Horizontas 2020“ programos veiklose: atsižvelgiant į Lietuvos dalyvių gautą EK dotaciją projektų įgyvendinimui, 2020 m. birželio mėn. duomenimis **vienam dalyviui vidutiniškai tenka 149,8 tūkst. eurų EK dotacija** (22,2 proc. didesnė suma nei FP7 programoje). Pagal šį rodiklį Lietuva yra priešpaskutinėje vietoje tarp 28 ES šalių ir lenkia tik Malta^[9]. Viena iš priežasčių dėl ko gaunamos dotacijos dalis yra ženkliai mažesnė, yra ta, kad šalies tyrėjų atlyginimai sąlygoja Lietuvai taikomus mažesnius įkainius dalyvaujant „Horizontas 2020“ programos veiklose^{[10];[11]}. Šalia žemų atlyginimų, kaip priežastys mažam konkurencingumui dabartinėje Horizontas 2020 programoje, įvardinama ir tai, kad (1) Lietuvos tyrėjų nagrinėjamos tematikoms trūksta aktualumo tarptautiniu mastu; (2) mokslinių tyrimų fragmentacija vis dar laikytina opia problema, mažinančia įgyvendinamų tyrimų mastą ir poveikį.

Lietuvos mokslo ir studijų institucijose yra aukšto lygio mokslinių tyrimų infrastruktūros, tai įvertino ir bandomojo Palyginamojo ekspertinio MTEP vertinimo metu mokslo ir studijų institucijose lankęsi ekspertai 2015 m. ^[12] Atnaujinta infrastruktūra iki šiol netapo pagrindiniu veiksniumi, kuris leistų sustiprinti Lietuvos dalyvavimą tarptautinėse mokslo programose. Lietuvos mokslo ir studijų institucijos, tyrėjų grupės ir pavieniai tyrėjai yra vis dar menkai įsitraukę į Europines MTEP iniciatyvas, todėl būtina juos nuolat informuoti apie įvairias bendradarbiavimo galimybes, taip pat atstovauti jų interesus ES institucijose, tinkluose ir

asociacijose. Lietuvos MTEP potencialo pristatymas ir bendradarbiavimo galimybių viešinimas užsienio partneriams ir teigiamo įvaizdžio apie Lietuvos MTEP formavimas yra itin aktualus. Turėtų būti stiprinama lobizmo ES institucijose funkcija. Dalinai prie šios funkcijos įgyvendinimo prisideda Lietuvos mokslo tarybos 2017 m. Briuselyje įsteigtas Lietuvos mokslo ir inovacijų ryšių ir kompetencijos biuras (LINO biuras), kurio tikslas – padėti Lietuvos tyrėjams vystyti tarptautinį bendradarbiavimą, skatinti juos aktyviau dalyvauti ES mokslo finansavimo programose. Vis tik galima pastebėti priemonių, skirtų stiprinti ir formuoti teigiamą Lietuvos MTEP įvaizdį užsienyje, kurie galėtų prisidėti prie didesnio šalies matomumo ir patrauklumo potencialiems MTEP projektų partneriams didinimo, trūkumas.

MTEP personalas

Kitas svarbus veiksnys sėkmingam dalyvavimui Europos mokslinių tyrimų programoje yra tyrėjai ir jų kompetencijos Palyginamojo ekspertinio MTEP vertinimo metu ekspertai atkreipė dėmesį, kad Lietuvai būtina stiprinti savo žmogiškąjį MTEP potencialą norint sėkmingai integruotis į Europos mokslo erdvę. Analizuojant mokslo ir studijų personalo struktūrą pastebima tendencija, kad didžioji dauguma akademinio personalo (tiek dėstytojų, tiek tyrėjų grupės) Lietuvos mokslinių tyrimų institutuose ir universitetuose – Lietuvos piliečiai. Asmenų iš užsienio užimančių pedagogines pareigybes Lietuvos universitetuose ar mokslinių tyrimų institutuose skaičius neženkliai didėjo nuo 2,7 proc. 2016 m. iki 3,1 proc. 2019 m. (2018 ir 2019 metais užsienio pilietybę turinčių asmenų skaičius išliko tas pats – 322)^[13]. Užsieniečių dėstytojų dalis 2016-2018 m. siekė beveik 3 proc., 2019 metais kiek sumažėjo ir buvo 2,5 proc., o **tyrėjų pozicijas užimančių užsieniečių dalis nuo 2016 m. nuosekliai auga ir 2019 metais sudarė 3,5 proc.** Žvelgiant į jaunųjų tyrėjų pritraukimą skatinančias programas, pastebimas tokių programų trūkumas: **mokslo stažuotojo pozicijose dirbančių asmenų Lietuvoje nėra daug: 2016 ir 2019 m. šiose pozicijose dirbančiųjų buvo vos po 5 asmenis**, 2017 bei 2018 m. mokslo stažuotojų skaičius buvo išaugęs: atitinkamai 2017 m. – 10; 2018 m. – 13. Pastebėtina ir tai, jog mažėja užsienio pilietybę turinčių mokslo stažuotojų dalis: 2016-2017 m. šias pozicijas užėmusiųjų didžioji dauguma (80 proc.) sudarė užsienio pilietybes turintys stažuotojai; 2018 m. šis skaičius sumažėjo ir siekė 38,5 proc., o 2019 metais – 20 proc. Lig šiol fragmentiškai įgyvendinta tyrėjų pritraukimo politika neduoda laukiamų rezultatų ir reikalinga kompleksinė tyrėjų pritraukimo politika, kuri apimtų MTEP sistemos patrauklumo ir konkurencingumo stiprinimą. Palyginamojo ekspertinio MTEP vertinimo ekspertai rekomendavo, kad Lietuvai norint aktyviau įsitraukti į tarptautinę mokslo erdvę **būtina didinti podoktorantūros stažuotųjų skaičių su reikalavimu reikšmingą dalį stažuotės praleisti užsienyje**^[14].

Atsižvelgiant į įstojusiųjų į pirmąjį doktorantūros studijų kursą asmenų skaičių ir jų pilietybes, nuo 2013 metų Lietuvos MSI išaugo beveik 10 proc. (nuo 2,2 iki 12,6 proc.). Per 2011-2019 m. laikotarpį išsiplėtė ir šalių, iš kurių stojama į doktorantūrą Lietuvos MSI, sąrašas. Pavyzdžiui, 2011 m. be Lietuvos piliečių, kiti stojantieji buvo iš 5 užsienio šalių, 2015 m. – iš 19, o 2019 m. šalių sąrašas pailgėjo iki 27 skirtingų užsienio šalių. 2014-2015 m. bei 2018 m. daugiausia atvykusiųjų studijuoti buvo iš Ukrainos. 2013-2015 m. laikotarpiu doktorantų iš Indijos buvo 1-2 doktorantai, o nuo 2016 m. stojančiųjų į trečiąją studijų pakopą Indijos piliečių skaičius ženkliai padidėjo ir 2019 m. sudaro didžiausią dalį užsienio šalių piliečių studijuojančių Lietuvos MSI. **Žvelgiant bendrai į 2011-2019 m. laikotarpį daugiausia į III pakopos studijas stojo Ukrainos, Indijos, Baltarusijos, Kinijos, Kazachstano, Italijos, Rusijos, Libano, Azerbaidžano ir Turkijos piliečiai.** Toks šalių pasiskirstymas neleidžia

tikėtis didesnio proveržio ir ryšių stiprinimo su Europos mokslinių tyrimų programose sėkmingai dalyvaujančiomis užsienio šalių institucijomis.

MTEP potencialas

Palyginamojo ekspertinio MTEP vertinimo metu buvo įvertintas Lietuvos MTEP potencialas^[15] Beveik ketvirtadalis mokslo krypčių vertinamos kaip aukšto ar aukščiausio tarptautinio lygmens. Ekspertai vertindami MTEP veiklų kokybę išskyrė 9 mokslo kryptis, kuriose vykdomos MTEP veiklos laikomos aukščiausio tarptautinio lygmens (5 balai). Šie lyderiai tarptautiniu mastu veikia istorijos, biochemijos, fizikos, medicinos, biologijos, chemijos inžinerijos ir medžiagų inžinerijos mokslo kryptyse. **Kaip aukšto lygio ir pripažintos tarptautiniu mastu (4 balai) laikomos 47 (19%) mokslo kryptys 37 skirtinguose vertinamuosiuose vienetuose. Tarp visų vertintų mokslo krypčių 102 (42%) mokslo kryptys ar krypčių grupės ekspertų buvo pripažintos kaip stiprios su ribotu tarptautiniu pripažinimu (3 balai). Kiek daugiau nei trečdalis (39%) mokslo krypčių ar krypčių grupių MTEP veiklų kokybė buvo įvertinta 2 ar mažiau balų.** Laikoma, jog patenkinama nacionaliniu lygiu (2 balai) kokybė užtikrinama 75 mokslo kryptyse ar krypčių grupėse. **8 mokslo krypčių MTEP kokybė laikoma kaip silpna nacionaliniu mastu ir 1 mokslo kryptis įvertinta kaip tokia, kur MTEP veikla nėra vykdoma.** Palyginamojo ekspertinio MTEP veiklos vertinimo rezultatai atskleidžia, jog Lietuvos mokslo ir studijų institucijų įsitraukimas į tarptautinę mokslo erdvę yra nedidelis. Siekiant situaciją keisti, reikalingas priemonių, skatinančių didesnę įsitraukimą į tarptautinę mokslo ir studijų rinką, parengimas.

Tarptautinis bendradarbiavimas

MTEP veiklų geografinio paplitimo analizė leidžia retrospektyviai įvertinti su kokiomis šalimis ir jose veikiančiomis institucijomis vyksta intensyviausias bendradarbiavimas ir atsižvelgiant į tai, galima priimti sprendimus dėl tolimesnių priemonių tarptautiniam bendradarbiavimui vystyti. Žvelgiant į bendradarbiavimo kryptis „Europos Horizontas“ pirmtakėje – „Horizontas 2020“ programoje, galima pastebėti, jog pagal daugiausiai laimėtų „Horizontas 2020“ projektų, kurių bent vienas iš partnerių yra iš Lietuvos, skaičių, **aktyviausiai bendradarbiaujama su šalimis, kurios pagal dalyvių (taip pat ir koordinatorių) skaičius bei gautas EK dotacijas pirmauja tarp 28 ES valstybių: Vokietija (921 bendri projektai), Prancūzija (910 bendrų projektų su Lietuva), Italija (932 bendri projektai), Ispanija (747 bendri projektai) bei Jungtine Karalyste (556 bendri projektai).**

Itin svarbus sėkmingo dalyvavimo Europos mokslinių tyrimų programose aspektas yra narystės tarptautiniuose MTEP tinkluose, įskaitant tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras (MTI). Lietuvos dalyvavimas ir stojimas į tarptautines mokslinių tyrimų MTI vyksta nenuosekliai. Ilgą laiką Lietuva pasyviai jungėsi į tarptautines MTI.^[16] Pastaraisiais metais šis įsijungimas suaktyvėjo, bet toliau išlieka iššūkiai, kaip užtikrinti efektyvų Lietuvos dalyvavimą tarptautinių MTI veikloje ir išnaudoti jų potencialą sėkmingesniai Lietuvos dalyvavimui HEU programoje. Pastebimas finansavimo įsitraukimui į tarptautines MTI, mokslo tinklus ir asociacijas trūkumas. Trūksta priemonių, kurios finansuotų veiklą tarptautiniuose tinkluose, MTI, dėl ko turimi ryšiai nepakankamai išnaudojami bendruose tarptautiniuose projektuose, šalies tyrėjai turi mažiau galimybių įsitraukti į darbo grupių veiklas ir savo darbais būti pastebėti bei įvertinti prestižinėse savo atstovaujamos mokslo krypties ar tematikos asociacijose, tinkluose ar kt. tarptautinėse organizacijose. Pasyvus dalyvavimas tarptautinėse mokslo organizacijose neprideda prie didesnio šalies matomumo ir geresnio

įvaizdžio tarptautiniame kontekste. Aktyvesnis Lietuvos tyrėjų įsitraukimas į tarptautines MTI, asociacijas leis ne tik sėkmingiau dalyvauti HEU programoje, bet ir leistų padidinti aukšto lygio publikacijų skaičių bei Lietuvos mokslo matomumą.

^[1] Šaltinis: H2020 Country Profile. Prieiga per internetą: <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/sense/app/a976d168-2023-41d8-acec-e77640154726/sheet/0c8af38b-b73c-4da2-ba41-73ea34ab7ac4/state/0> [žiūrėta 2020-06-18]

^[2] Ten pat.

^[3] Atitinkamai Estijoje tinkamų paraiškų skaičius – 3776 (28,6 proc. daugiau nei Lietuvos), pareiškėjų skaičius – 4506 (25,5 proc. daugiau nei Lietuvos), pasirašytų dotacijų skaičius – 537 (25,9 proc. daugiau nei Lietuvos), dalyvių projektuose skaičius – 676 (27,8 proc. daugiau nei Lietuvos). Šaltinis: Šaltinis: H2020 Country Profile. Prieiga per internetą: <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/sense/app/a976d168-2023-41d8-acec-e77640154726/sheet/0c8af38b-b73c-4da2-ba41-73ea34ab7ac4/state/0> [žiūrėta 2020-06-22]

^[4] Estijoje per 2014-2020 m. laikotarpį paraiškas teikė 1691 MVĮ, o projektuose dalyvauja (dalyvavo) 194 MVĮ; jų gauta dotacija siekia 48,98 mln. eurų. Šaltinis: H2020 Country Profile. Prieiga per internetą: <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/sense/app/a976d168-2023-41d8-acec-e77640154726/sheet/62509062-153c-48c2-9716-afdc498336c8/state/analysis> [žiūrėta 2020-06-23]

^[5] 2014-2019 m. laikotarpiu vertina 17 lietuvių paraiškų patyrusio tyrėjo dotacijoms; 13 – įsitvirtinantiems; 15 – pradantiems, 1 – sinergijos, 0 – idėjų pritaikymui. Šaltinis: European Research Council: Statistics. Prieiga per internetą: <https://erc.europa.eu/projects-figures/statistics> [žiūrėta 2020-06-22]

^[6] Palyginamojo ekspertinio vertinimo metu kai kurie institucijų vertinamieji vienetai teikę savo SSGG analizes minėjo, jog esama per mažai aktyvumo rengiant paraiškas tarptautiniams projektams, turima per mažai paraiškų rengimo patirties, tyrėjai neatitinka aukštų reikalavimų.

^[7] Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra Lietuvoje: Vertinimo rezultatai ir rekomendacijos, 2019. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/20190514-MTEP-Lietuvoje.pdf> [žiūrėta 2020-06-19]

^[8] Nacionaliniai rodikliai: MTEP išlaidos. Prieiga per internetą: https://rodikliai.strata.gov.lt/?lang=lt&kpi_type=nlevel&kpi_group=10 [žiūrėta 2020-06-25]

^[9] Remiantis 2020 m. gegužės 12 d. EK duomenimis ir STRATA skaičiavimais.

^[10] Šaltinis: Lietuvos mokslas skaičiais: 2020. STRATA, 2020.

^[11] Šaltinis: Investicijos į mokslo ir studijų institucijų MTEP veiklą: pasiekimų, išmoktų pamokų ir išliekančių plėtros poreikių „žemėlapis“. UAB Visionary analytics, ŠMSM, 2019

^[12] Bendrų rezultatų apžvalga. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/documents/mokslines_veiklos_palyginamasis_tyrimas/Lithuania_RAE_Glance_at_overall_results.pdf [žiūrėta 2020-06-25]

^[13] Čia ir toliau duomenys apie tyrėjų, dėstytojų, mokslo stažuotojų, III pakopos studentų pilietybes – pateikiami remiantis ŠVIS 2020 m. birželio 19-25 d. duomenimis

^[14] Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra Lietuvoje: Vertinimo rezultatai ir rekomendacijos, 2019. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/20190514-MTEP-Lietuvoje.pdf> [žiūrėta 2020-06-25]

^[15] Palyginamojo ekspertinio MTEP vertinimo rezultatai. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/lt/palyginamasis-ekspertinis-mtep-vertinimas/rezultatai> [žiūrėta 2020-06-25]

^[16] Lietuvos narystė tarptautinėse MTI ir atstovaujančios institucijos. Prieiga per internetą: <https://www.lmt.lt/lt/mokslo-politika/moksliniu-tyrimu-infrastrukturos/lietuvos-naryste-tarptautinese-mti-ir-atstovaujancios-institucijos/2258> [žiūrėta 2020-06-25]